

Savva Trentyev v. Rusko (stížnost č. 10692/09)

Datum rozhodnutí: 28. srpna 2018

Závěr: *Vnitrostátní soudy nehodnotily obecný kontext stěžovatelových výroků a nijak blíže nezdůvodnily, v čem jeho výroky představovaly hrozbu národní bezpečnosti.*

Obsah: Stížnost se týká odsouzení stěžovatele za podněcování nenávisti pro jeho urážlivé poznámky o policii, které stěžovatel vložil jako komentáře pod blogový post. Stěžovatel si na internetu přečetl zprávu, která informovala o policejní razii v redakci časopisu v ruské Republice Komi, a komentáře vystavené pod ní. Sám potom připojil vlastní komentář, ve kterém mimo jiné uvedl, že policisté jsou „jen gangsteři a ignoranti“, „nejhloupější a nejméně vzdělaní představitelé živého světa“ a že každé ruské město by mělo mít „pec jako v Osvětimi“ k pálení „nevěrných policajtů“ jako první krok k „vyčištění společnosti od této gangsterské policejní špíny“. Stěžovatel před vnitrostátními soudy na svou obhajobu uváděl, že se jednalo pouze o emocionální reakci na zprávu o policejní razii a na již uveřejněné komentáře pod blogovým postem. Své zmínky o Osvětimi označil za přehánění, omluvil se vězněným v Osvětimi i řádným policistům, kteří mohli být jeho poznámkami uraženi. Vnitrostátními soudy však byl stěžovatel odsouzen k podmíněnému trestu odnětí svobody v délce jednoho roku. Soud jednomyslně rozhodl o porušení čl. 10 Úmluvy.

Poznámka: Soud konstatoval, že ačkoliv stěžovatelovy poznámky byly urážlivé a šokující, nepředstavovaly dostatečný důvod pro omezení jeho práva na svobodu projevu. Vnitrostátní soudy zcela přehlížely celkový kontext jeho výroků, které byly jen provokativním pokusem vyjádřit jeho hněv nad tím, co vnímal jako policejní zvrhlost, spíše než skutečnou výzvou k fyzickému násilí proti policii. Soud dále připomněl, že v regionu není nijak napjatá bezpečnostní situace či atmosféra nepřátelství nebo nenávisti, která by odůvodňovala obavu, že by se jeho výroky mohly stát základem pro skutečnou hrozbu fyzickým násilím proti policii.

Související judikatura: rozsudek ze dne 25. 10. 2011, *Altuğ Taner Akçam v. Turecko*,

č. 27520/07, rozsudek ze dne 26. 11. 2015, *Annen v. Německo*, č. 3690/10, rozsudek ze dne 4. 11. 2008, *Balsytė-Lideikienė v. Litva*, č. 72596/01, rozsudek Velkého senátu ze dne 29. 3. 2016, *Bédat v. Švýcarsko*, č. 56925/08, ECHR 2016, rozsudek Velkého senátu ze dne 8. 7. 1999, *Ceylan v. Turecko*, č. 23556/94, ECHR 1999 IV, rozsudek ze dne 29. 6. 2004, *Chauvy a ostatní v. Francie*, č. 64915/01, ECHR 2004 VI.

Relevantní ustanovení: čl. 10 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (svoboda projevu).

Somorjai v. Maďarsko (stížnost č. 60934/13)

Datum rozhodnutí: 28. srpna 2018

Závěr: *Při hodnocení přiměřenosti délky řízení je vždy třeba brát v úvahu, jak je věc důležitá z hlediska zájmů účastníka sporu.*

Obsah: Stížnost se týká postupu vnitrostátního soudu, který odmítl předložit Soudnímu dvoru EU předběžnou otázku a toto své odmítnutí nijak nezdůvodnil. Dále se věc týká délky řízení před vnitrostátními soudy v tomto sporu, který se týkal penzijních otázek. Soud většinou shledal stížnost stěžovatele, pokud jde o nedostatek odůvodnění rozhodnutí vnitrostátního soudu nepředložit předběžnou otázku Soudnímu dvoru EU, za nepřípustnou, ale jednomyslně rozhodl o porušení čl. 6 odst. 1 Úmluvy, pokud jde o délku řízení před vnitrostátními soudy.

Poznámka: Soud uvedl, že odmítnutí předložit předběžnou otázku k rozhodnutí Soudnímu dvoru EU ani nedostatek odůvodnění tohoto rozhodnutí nelze považovat za svévolný postup. Stěžovatel ve skutečnosti nepožadoval předložení předběžné otázky v relevantním stadiu řízení. Nadto vnitrostátní soudy dospěly k závěru, že ustanovení maďarského a evropského práva nejsou v konfliktu. Pokud jde o délku řízení, soud uvedl, že v penzijních sporech je třeba vynaložit při projednání věci zvláštní úsilí, aby délka řízení byla přiměřená významu předmětu takového řízení pro účastníka. Věc nebyla složitá, stěžovatel žádné průtahy nezavinil. Soud dospěl k závěru, že v daném případě byla délka řízení (více než šest let a devět měsíců na dvou správních a dvou soudních úrovních) nepřiměřená.

Související judikatura: rozsudek Velkého senátu ze dne 23. 5. 2016, *Avotiņš v. Lotyšsko*, č. 17502/07, ECHR 2016 rozsudek Velkého senátu ze dne 23. 6. 2016, *Baka v. Maďarsko*, č. 20261/12, ECHR 2016, rozsudek Velkého senátu ze dne 5. 2. 2015, *Bochan v. Ukrajina*, (č. 2) [GC], č. 22251/08, ECHR 2015, rozsudek ze dne 8. 4. 2014, *Dhahbi v. Itálie*, č. 17120/09, rozsudek ze dne 20. 9. 2011, *Ullens de Schooten a Rezabek v. Belgie*, č. 3989/07 a 38353/07.

Relevantní ustanovení: čl. 6 odst. 1 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (právo na spravedlivý proces).

Ibragim Ibragimov a ostatní v. Rusko (stížnost č. 1413/08 a 28621/11)

Datum rozhodnutí: 28. června 2018

Závěr: Je běžné, že v náboženských textech je konkrétní náboženství prohlašováno za nadřazené ostatním.

Obsah: Stížnost se týká protixtremistické legislativy v Rusku a zákazu publikace a distribuce islamistických knih. Tři stěžovatelé v této věci, ruský státní příslušník, vydavatelství a náboženská společnost, poukazují na rozsudky ruských soudů z let 2007 a 2010, které zakázaly tisk a distribuci knih Saida Nursiho, známého tureckého muslimského teologa a vykladače koránu, s odůvodněním, že jsou extremistické. Stěžovatelé se na vydání těchto knih podíleli nebo si je opatřili. Soud jednomyslně rozhodl, že byl porušen čl. 10 Úmluvy.

Poznámka: Soud především uvedl, že ruské soudy nijak nezduvodnily, proč shledaly omezení tisku a distribuce knih jako nezbytné. Soudy pouze zopakovaly závěry expertní jazykovědné a psychologické zprávy, aniž by provedly vlastní analýzu a zejména hodnotily knihy v kontextu rozhodné problematiky. Soudy ocitovaly několik pasáží z knihy, které shledaly jako problematické, protože tyto pasáže uváděly, že je lepší být muslimem než nemuslimem, a užívaly vojenské metafory. Absentovalo jakékoliv posouzení kontextu knih a v nich používaných výrazů se skutečnou extremistickou problematikou. Především ale soudy plošně zamítly veškeré důkazy předkládané stěžovateli za účelem prokázání, že Nursiho knihy patří k umírněné hlavní větvi islámu.

Související judikatura: rozsudek ze dne 16. 2. 2010, *Akdaş v. Turecko*, č. 41056/04, rozsudek ze dne 2. 5. 2006, *Aydın Tatlav v. Turecko*, č. 50692/99, *Balsytė-Lideikienė v. Litva*,

č. 72596/01, rozsudek Velkého senátu ze dne 29. 3. 2016, *Bédat v. Švýcarsko*, č. 56925/08, ECHR 2016 rozsudek Velkého senátu ze dne 27. 6. 2000, *Cha'are Shalom Ve Tsedek v. Francie*, č. 27417/95, ECHR 2000 VII rozsudek Velkého senátu ze dne 18. 3. 2011, *Lautsi a ostatní v. Itálie*, č. 30814/06, ECHR 2011 (výňatky).

Relevantní ustanovení: čl. 10 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (svoboda projevu).

Brazzi v. Itálie (stížnost č. 57278/11)

Datum rozhodnutí: 27. září 2018

Závěr: Zákonnost ani nezbytnost vydaného příkazu k domovní prohlídce nebyla přezkoumána soudem.

Obsah: Stížnost se týká domovní prohlídky, kterou provedly italské daňové úřady v domě ve vlastnictví stěžovatele, kde v obdobích školního roku žije jeho žena a děti. Sám stěžovatel žije v německém Mnichově a je registrován v registru Italů žijících v zahraničí. Italské úřady však pojalý podezření, že stěžovatel je italským daňovým rezidentem. V rámci správního řízení navštívili daňoví inspektoři jeho dům, ale stěžovatel byl nepřítomen. Tentýž den získaly daňové úřady schválení k provedení domovní prohlídky za účelem identifikace účetních dokumentů a jiné dokumentace, která by prokazovala, že se stěžovatel dopustil daňového úniku. Žádné takové dokumenty se ale v domě nenašly. Soud jednomyslně rozhodl, že byl porušen čl. 8 Úmluvy.

Poznámka: Soud především uvedl, že zásah do stěžovatelova práva na ochranu obydlí nebyl v souladu se zákonem ve smyslu čl. 8 odst. 2 Úmluvy, protože stěžovatel neměl k dispozici záruku účinného přezkumu, jak vyžadují základní záruky právního státu v demokratické společnosti. Byť tedy bylo ve vztahu ke stěžovateli použito opatření, které bylo vnitrostátním právem upraveno, nebyla zákonnost ani nezbytnost příkazu k prohlídce podrobena soudnímu přezkumu, a to ani před provedením prohlídky, ani poté. Italské právo tedy neposkytovalo dostatečné záruky ochrany proti svévoli nebo zneužití moci.

Související judikatura: rozsudek ze dne 16. 12. 1997, *Camenzind v. Švýcarsko*, č. 21353/93, Reports of Judgements and Decisions 1997 VIII, rozsudek ze dne 2. 10. 2014, *DELTA PEKÁRNÝ a.s. v. Česká republika*, č. 97/11, rozsudek ze dne 15. 10. 2013, *Gutsanovi v. Bulharsko*, č. 34529/10, ECHR 2013 (výňatky), rozsudek

ze dne 15. 2. 2011, *Heino v. Finsko*, č. 56720/09, rozsudek ze dne 6. 10. 2016, *K. S. a M. S. v. Německo*, č. 33696/11, rozsudek ze dne 1. 7. 2008, *Liberty a ostatní v. Spojené království*, č. 58243/00.

Relevantní ustanovení: čl. 8 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (právo na ochranu rodinného a soukromého života).

Mutu a Pechstein v. Švýcarsko (stížnost č. 40575/10 a 67474/10)

Datum rozhodnutí: 2. října 2018

Závěr: *Jednání před obecnými soudy i disciplinárními orgány mají principiálně veřejnou povahu.*

Obsah: Stížnost se týká zákonnosti řízení vedeného profesionálními atlety před Arbitrážním sportovním soudem (Court of Arbitration for Sports – CAS). Stěžovatelé jsou Adrian Mutu, profesionální fotbalista, a Claudia Pechsteinová, profesionální rychlobruslařka. Obě stížnosti se týkají řízení před CAS v souvislosti s tresty za doping. Stěžovatel přestoupil z italského klubu AC Parma do klubu Chelsea celkem za částku ve výši 26 milionů EUR. V roce 2004 byly v jeho vzorku při antidopingovém testu identifikovány stopy kokainu a Chelsea s ním v důsledku toho ukončila smlouvu. Poté, co bylo odvolacím orgánem ukončení smlouvy potvrzeno, vydal odbor pro spory Mezinárodní fotbalové asociace (FIFA) rozhodnutí, podle něhož měl stěžovatel nahradit Chelsea škodu ve výši více než 17 milionů EUR. V roce 2009 bylo odvolání stěžovatele zamítnuto CAS. Stěžovatel se domáhal zrušení rozhodnutí CAS u švýcarského Spolkového soudu s tím, že CAS není nezávislý ani nestranný, ale jeho návrh byl rovněž zamítnut. Stěžovatelka dostala dvouletý trest kvůli krevnímu doping, kdy testy ukázaly neobvyklé krevní hodnoty, ačkoliv žádná zakázaná látka identifikována nebyla. Stěžovatelka se odvolala k CAS, který ale rozhodnutí potvrdil. Následně stěžovatelka podala návrh na zrušení rozhodnutí CAS s odůvodněním, že není nestranným a nezávislým tribunálem proto, jakým postupem jsou jmenováni rozhodci, a také proto, že jí bylo odmítnuto veřejné slyšení. Také tento návrh byl zamítnut. Soud rozhodl jednomyslně o tom, že nebyl porušen čl. 6 odst. 1 Úmluvy ve vztahu ke stěžovateli a že došlo k porušení čl. 6 odst. 1 Úmluvy ve vztahu ke stěžovatelce s ohledem na neexistenci veřejného projednání před CAS.

Poznámka: Soud uvedl, že arbitrážní řízení, jichž se stěžovatelé účastnili, měla poskytovat všechny záruky spravedlivého procesu a že námitky stěžovatelky týkající se strukturálního nedostatku nezávislosti a nestrannosti v CAS, právě tak jako kritika stěžovatele týkající se nezávislosti některých rozhodců musejí být zamítnuty. Na druhou stranu ale soud zdůraznil, že otázky týkající se věcné sankcí uložených stěžovatelce za doping, které byly předmětem projednání CAS, si vyžadují konání jednání, které bude podrobena veřejné kontrole.

Související judikatura: rozsudek ze dne 24. 4. 2001, *B. a P. v. Spojené království*, č. 36337/97 a 35974/97, ECHR 2001 III, rozsudek ze dne 9. září 2014, *Gajtani v. Švýcarsko*, č. 43730/07, rozsudek ze dne 4. 3. 2014, *Grande Stevens a ostatní v. Itálie*, č. 18640/10, 18647/10, 18663/10, 18668/10 a 18698/10, rozsudek ze dne 27. 7. 2006, *Jurisić a Collegium Mehrerau v. Rakousko*, č. 62539/00.

Relevantní ustanovení: čl. 6 odst. 1 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (právo na spravedlivý proces).

Batkivska Turbota Foundation v. Ukrajina (stížnost č. 5876/15)

Datum rozhodnutí: 9. října 2018

Závěr: *Sporné opatření vzbuzuje pochybnosti, zda byla splněna podmínka zákonnosti zásahu do práv stěžovatelky, v jehož důsledku byla stěžovatelka zatížena nepřiměřeným břemenem.*

Obsah: Stěžovatelka byla zbavena vlastnictvím částí sanatoria poté, co je zakoupila od majetkového odboru ukrajinské Federace odborových svazů v roce 2002. Federace se stala uživatelem prostor v důsledku vývoje započatého ještě za sovětské éry a vlastnictví jí bylo potvrzeno soudním rozhodnutím v roce 1997. V roce 2011 státní prokurátor vznesl jménem státu nárok na prostory. Vnitrostátní soudy nakonec rozhodly, že federace neměla právo prostory převést na jinou osobu, takže sanatorium zůstalo majetkem státu, a prohlásily stěžovatelčin právní nárok za neplatný. Soud jednomyslně rozhodl o porušení čl. 1 Protokolu č. 1 k Úmluvě.

Poznámka: Soud zejména poukázal na skutečnost, že žádný zákon neřešil, kdo je vlastníkem takovýchto nemovitostí ze sovětské éry, které patřily sovětským občanským organizacím, jako byly právě odborové svazy. Z toho důvodu nebylo ani zřejmé, zda vůbec byla splněna podmínka zákonnosti sporného

opatření ve smyslu Úmluvy. Rovněž rozhodovací praxe vnitrostátních soudů byla nedjednotná.

Související judikatura: rozsudek Velkého senátu ze dne 29. 3. 2006, *Scordino v. Itálie*, (č. 1) č. 36813/97, ECHR 2006 V, rozsudek ze dne 16. 2. 2017, *Kryvenkyy v. Ukrajina*, č. 43768/07, rozsudek ze dne 6. 3. 2018, *Chumak v. Ukrajina*, č. 44529/09, rozsudek ze dne 28. 3. 2017, *Volchkova a Mironov v. Rusko*, č. 45668/05 a 2292/06, rozsudek ze dne 1. 12. 2016, *Tomina a ostatní v. Rusko*, č. 20578/08.

Relevantní ustanovení: čl. 1 Protokolu č. 1 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (ochrana vlastnictví).

S. V. v. Itálie (stížnost č. 55216/08)

Datum rozhodnutí: 11. října 2018

Závěr: *Rigidní povaha soudního řízení o potvrzení pohlavní identity transgender osob, jak byla v rozhodné době v platnosti, ponechala stěžovatelku – ač její fyzický vzhled a sociální identita již po dlouhou dobu byly ženské – po nepřiměřenou dobu v nepřírozeném postavení způsobilém vzbudit pocity zranitelnosti, ponížení a strachu.*

Obsah: Stížnost se týká postupu italských úřadů, které neumožnily transgender osobě ženského vzhledu, aby změnila své mužské jméno, s odůvodněním, že dosud nebylo vydáno soudní rozhodnutí potvrzující změnu pohlaví. V květnu 2001 římský okresní soud vydal povolení, aby stěžovatelka podstoupila změnu pohlaví. Nicméně podle tehdy platné právní úpravy si stěžovatelka nemohla změnit jméno, dokud nebylo soudem následně

potvrzeno, že byla provedena operace, a vydáno konečné rozhodnutí o změněné pohlavní identitě – k tomu došlo až v říjnu 2003. Soud jednomyslně rozhodl, že byl porušen čl. 8 Úmluvy.

Poznámka: Soud úvodem konstatoval, že věcně tato problematika spadá zcela do rozsahu práva na soukromý život. Zjistil, že stěžovatelka nemohla dosáhnout změny jména po dobu dvou a půl roku, dokud proces změny pohlavní identity nebyl dovršen operací. Soud uvedl, že tato skutečnost představuje porušení pozitivní povinnosti státu zajistit právo stěžovatelky na respekt k jejímu soukromému životu. Soud poznamenal, že právní úprava se v roce 2011 změnila, takže následné soudní rozhodnutí již není vyžadováno a změna statusových zápisů již může být nařízena soudcem v samotném rozhodnutí o povolení operativní změny pohlaví.

Související judikatura: rozsudek ze dne 6. 4. 2017, *A. P., Garçon a Nicot v. Francie*, č. 79885/12, ECHR 2017 (výňatky), rozsudek ze dne 25. 3. 1992, *B. v. Francie*, č. 13343/87, Series A 232 C, rozsudek Velkého senátu ze dne 27. 3. 1996, *Christine Goodwin v. Spojené království*, č. 28957/95, ECHR 2002 VI, rozsudek ze dne 27. 9. 1990, *Cossey v. Spojené království*, Series A 184, rozhodnutí o přijatelnosti stížnosti ze dne 31. 8. 2010, *Gas a Dubois v. Francie*, č. 25951/07.

Relevantní ustanovení: čl. 8 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (právo na ochranu rodinného a soukromého života).

Připravila: Pavla Boučková